

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Milana Deáka a JUDr. Jany Cisárovej, v právnej veci žalobcu **Mgr. J. F.**, bývajúceho v L., zastúpeného JUDr. M. P., advokátom v M., proti žalovanému **Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce**, so sídlom v Michalovciach, Saleziánov 1, o **určenie neplatnosti výpovede pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 12C 204/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. októbra 2009, sp. zn. 1Co 355/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **z a m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Michalovce (súd prvého stupňa) rozsudkom zo 6. októbra 2008 č. k. 12C 204/2005-132 vyhovel žalobe žalobcu v časti, v ktorej sa domáhal určenia, že výpoveď Národného úradu práce (ktorého právnym nástupcom v prejednávanej veci sa v priebehu konania stal zo zákona žalovaný) z 12. februára 2003 podľa § 63 ods. 1 písm. d/ Zákonníka práce je neplatná. Zároveň vylúčil na samostatné konanie nárok žalobcu na náhradu mzdy s tým, že v tomto konaní bude rozhodnuté aj o trovách celého konania. Výrok vo veci samej založil na právnom názore, že Národný úrad práce po odvolaní žalobcu z funkcie riaditeľa Okresného úradu práce v Michalovciach nemohol mu dať výpoveď s výpovedným dôvodom

uvedeným v § 63 ods. 1 písm. d/ Zákonníka práce v znení účinnom v čase dania výpovede (pretože od 10. 2. 2003 nespĺňa jeden z predpokladov na vykonávanie verejnej služby podľa § 2 ods. 1 písm. e/ zák. č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov). Tento svoj názor vyvodzoval z toho, že žalobca po odvolaní z funkcie riaditeľa stal sa radovým pracovníkom žalovaného a predpoklady pre výkon dohodnutej práce nemohol nespĺňať, keďže po tomto odvolaní žalobcu z funkcie neexistoval ani dojednaný druh práce medzi žalobcom a žalovaným.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach (odvolací súd) rozsudkom z 8. októbra 2009 sp. zn. 1Co 355/2008 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu o neplatnosť výpovede z 12. februára 2003 zamietol. O trovách odvolacieho konania nerozhodoval s odôvodnením, že súd prvého stupňa vylúčil na samostatné konanie nárok na náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru s tým, že v tomto konaní bude rozhodnuté aj o trovách celého konania; preto v konečnom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách odvolacieho konania. Pokiaľ ide o vec samu, aj odvolací súd vyšiel z toho istého zistenia ako súd prvého stupňa a to, že žalobca bol menovaný do funkcie riaditeľa Okresného úradu práce v Michalovciach menovacím dekrétom (generálneho) riaditeľa Národného úradu práce z 24. marca 2000 a týmto vymenovaním mu bez uzavretia pracovnej zmluvy vznikol pracovný pomer u Národného úradu práce podľa § 27 ods. 4 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce. Takto vzniknutý pracovný pomer žalobcu v tejto funkcii trval aj k 1. aprílu 2002, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe, preto v zmysle prechodného ustanovenia § 54 ods. 1 tohto zákona žalobca sa stal zamestnancom podľa tohto zákona. Odvolací súd ďalej poukázal, že vo funkcii riaditeľa Okresného úradu práce v Michalovciach žalobca musel spĺňať aj podmienku vymenovania ako predpoklad na vykonávanie verejnej služby (§ 2 ods. 1 písm. e/ tohto zákona) a že v prípade, ak sa zamestnanec vzdá takej funkcie, pri ktorej platí podmienka vymenovania alebo bude z takej funkcie odvolaný, treba mať za to, že stratil predpoklady pre výkon takejto funkcie vo verejnej službe, čo samo osebe treba považovať za výpovedný dôvod pre skončenie pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. d/ Zákonníka práce (v znení účinnom v čase dania výpovede). Keďže súd prvého stupňa vzhľadom na svoj právny názor o nemožnosti dania výpovede z dôvodu uvedeného v § 63 ods. 1 písm. d/ Zákonníka práce sa nezaoberal ďalšou hmotnoprávnou podmienkou výpovede stanovenou v § 63 ods. 2 Zákonníka práce (splnením ponukovej povinnosť zamestnávateľa) a z hľadiska splnenia tejto podmienky už dokazovanie nevykonal, aj keď žalobca v tomto smere označil dôkazy,

odvolací súd umožnil vyjadrenia účastníkov v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. k aplikácii ustanovenia § 63 ods. 2 Zákonníka práce a na základe oboznámených listinných dôkazov ohľadne tvrdenia žalobcu o voľných pracovných miestach na Okresnom úrade práce v Michalovciach ustálil, že aj táto hmotnoprávna podmienka výpovede splnená bola.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázal, že v zmysle § 252 ods. 1 Zákonníka práce č. 311/2001 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. apríla 2002, pracovné pomery, ktoré boli založené voľbou alebo vymenovaním podľa § 27 ods. 3 až 5 Zákonníka práce pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa považujú za pracovné pomery vzniknuté pracovnou zmluvou podľa tohto zákona. Odvolací súd podľa dovolateľa mal vziať zreteľ na to, že žalobca bol odvolaný z funkcie 10. februára 2003 a že výpoveď mu bola daná žalovaným 12. februára 2003, teda v čase, keď sa stal radovým pracovníkom žalovaného a nemohol nespĺňať predpoklady pre výkon dohodnutej práce, lebo po odvolaní z funkcie neexistoval dojednaný druh práce medzi žalobcom a žalovaným. Bol preto názoru, že výpoveď žalovaného z 12. februára 2003 nemohla byť podložená dôvodom podľa § 63 ods. 1 písm. d/ Zákonníka práce a to, že nespĺňa jeden z predpokladov na vykonávanie verejnej služby podľa § 2 ods. 1 písm. e/ zákona č. 313/2001 Z. z..

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustnú proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Prípustnosť dovolania žalobcu, ktoré v danom prípade smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vyplýva len z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej

základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a ani dovolací súd jej existenciu z obsahu spisu nezistil.

Dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 17 ods. 3 písm. c/ bod 1 zákona č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení účinnom do 31. decembra 2003 generálny riaditeľ Národného úradu práce vymenúva a odvoláva riaditeľov krajských úradov práce a riaditeľov okresných úradov práce.

Vymenovaním sa pracovný pomer zakladá u vedúcich zamestnancov vymenovaných do funkcie podľa osobitných predpisov (§ 27 ods. 4 prvá veta zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce účinného do 31. marca 2002).

Podľa § 54 ods. 1 zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe (ďalej tiež „zákon“) zamestnanec, ktorý je ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona v pracovnom pomere k zamestnávateľovi uvedenému v § 1 ods. 1 (tu pod písmenom g/ je uvedený aj Národný úrad práce), spĺňa predpoklady ustanovené v § 2 ods. 1 písm. a/ až e/ a zloží sľub, ak sa naňho vzťahuje táto povinnosť podľa § 5, stáva sa zamestnancom podľa tohto zákona.

Zamestnancom podľa tohto zákona sa môže stať fyzická osoba, ktorá (okrem iného) bola zvolená alebo vymenovaná, ak osobitný predpis voľbu alebo vymenovanie ustanovuje ako predpoklad na vykonávanie verejnej služby (§ 2 ods. 1 písm. e/ zákona).

V súlade s § 252 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej tiež „Zák. práce“) od 1. apríla 2002 pracovné pomery, ktoré boli založené voľbou alebo vymenovaním

podľa § 27 ods. 3 až 5 Zákonníka práce pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa považujú za pracovné pomery vzniknuté pracovnou zmluvou podľa tohto zákona.

V zmysle § 63 ods. 1 písm. d/ Zák. práce (v znení účinnom v čase predmetnej výpovede) zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď, ak zamestnanec nespĺňa predpoklady ustanovené právnymi predpismi na výkon dohodnutej práce alebo ak zamestnanec nespĺňa bez zavinenia zamestnávateľa požiadavky na riadny výkon tejto práce; ak nespĺňanie týchto požiadaviek spočíva v neuspokojivých pracovných výsledkoch, možno zamestnancovi z tohto dôvodu dať výpoveď, len ak ho zamestnávateľ v posledných šiestich mesiacoch písomne vyzval na ich odstránenie a zamestnanec ich v primeranom čase neodstránil.

V tejto právnej veci vznikol žalobcovi pracovný pomer vymenovaním podľa § 17 ods. 3 písm. c/ bod 1 zákona č. 387/1996 Z. z. v spojení s § 27 ods. 4 zákona č. 65/1965 Zb. a v zmysle § 54 ods. 1 zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe sa stal žalobca od 1. apríla 2002 zamestnancom podľa tohto zákona. Podľa § 1 ods. 5 ostatne citovaného zákona sa na pracovnoprávny vzťah žalobcu subsidiárne vzťahoval aj Zák. práce účinný od 1. apríla 2002. Od uvedeného dátumu sa pracovnoprávny vzťah žalobcu považoval za vzniknutý pracovnou zmluvou – so zreteľom na citované ustanovenie § 252 ods. 1 Zák. práce. V nadväznosti na toto ustanovenie potom treba pre potreby aplikácie Zákonníka práce na pracovnoprávny vzťah žalobcu považovať prácu vykonávanú žalobcom počas trvania funkcie za prácu dohodnutú v pracovnej zmluve.

Podľa § 2 ods. 9 zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe musel žalobca po celý čas výkonu verejnej služby spĺňať (okrem iných tam uvedených predpokladov) aj predpoklad ustanovený v § 2 ods. 1 písm. e/ citovaného zákona, ktorým je vymenovanie, keďže osobitný predpis vymenovanie ustanovuje ako predpoklad na vykonávanie danej verejnej služby (funkcie riaditeľa okresného úradu práce). Odvolaním žalobcu z tejto funkcie prestal žalobca spĺňať jeden z predpokladov na výkon svojej funkcie vo verejnej službe (v zmysle Zák. práce na výkon dohodnutej práce) a tým sa naplnila žalovaným vo výpovedi uplatnená skutková podstata výpovedného dôvodu vymedzená v § 63 ods. 1 písm. d/ Zák. práce účinného v čase výpovede tak, že „zamestnanec nespĺňa predpoklady ustanovené právnymi predpismi na výkon dohodnutej práce“. Výkonom dohodnutej práce uvedeným v citovanom výpovednom dôvode je treba v tomto prípade rozumieť prácu, ktorú žalobca vykonával počas výkonu

funkcie, z ktorej bol odvolaný; inú náplň práce žalobca, ako to napokon aj on sám zdôrazňuje v dovolaní, po odvolaní z funkcie už totiž nemal. Dovolateľom zdôrazňované obdobie od jeho odvolania z funkcie do doručenia výpovede je pre posúdenie platnosti výpovede preto právne irelevantné. Dovolací súd dáva do pozornosti aj hľadisko historického vývoja právnej úpravy. Zákonodarca v novej úprave – Zák. práce neosvojil si riešenie predchádzajúceho Zákonníka práce – zákona č. 65/1965 Zb., t.j. úpravu predošlého ustanovenia § 65 ods. 3 v spojitosti s § 46 ods. 1 písm. c/, ktorá obdobnú situáciu, v akej sa ocitol žalobca (po odvolaní z funkcie), riešila ako nadbytočnosť zamestnanca. Odvolací súd bol povinný urobiť výklad a aplikáciu právnej normy v stave, aký tu bol v čase dania predmetnej výpovede; jeho v tomto smere správne závery nijako nemôže spochybníť skutočnosť, že zákonodarca neskôr a to prijatím zák. č. 210/2003 Z. z. účinného od 1. júla 2003 – novely Zák. práce – reagujúc o. i. aj na požiadavky aplikačnej praxe (porovnaj všeobecnú časť dôvodovej správy návrhu tohto zákona) prijal v Zák. práce iné znenie § 63 ods. 1 písm. d/ a dovtedajší text § 42 označil ako odsek 1 a doplnil ho odsekom 2 a tak došlo k novej úprave vrátane použitého terminologického vymedzenia (v podrobnostiach porovnaj legislatívny proces spojený s prijatím spomenutej novely).

Nenaplnenie ďalšej hmotnoprávnej podmienky platnej výpovede uvedenej v § 63 ods. 2 písm. a/ Zákonníka práce, u ktorej odvolací súd ustálil splnenie, žalobca v dovolaní nenamietal.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu je z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) správny. Nakoľko nebolo zistené, že by konanie bolo postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 O.s.p. alebo inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako nedôvodné podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, keďže nepodal návrh na uloženie povinnosti náhrady trov tohto konania.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta